

EL RIPOLLÈS

Text > EUSEBI PUIGDEMUNT

Posar matèria als sentits | En aquesta crònica poso l'accent en el discurs artístic i sense moure'm de l'Espai Art l'Abadia, a Sant Joan de les Abadesses, ja que al llarg de la tardor passada s'hi van poder visitar dues exposicions de signe ben diferent però amb un denominador comú, com és el de la qualitat creativa i, al seu torn, el del gaudi estètic que comporta.

Efectivament, sota el títol «En veu baixa» i entre els dies 13 d'octubre i 11 de novembre, cinc dones (Dolors Puigdemont, Carme Malaret, Laura Barinigo, Montse Baques i Pilar Montserrat) van desplegar les seves creacions, totes de delicada factura, d'una sensibilitat amarada de feminitat: «[...] veiem que com a artistes ens ajunta el blanc, l'efímer, la transparència... Busquem el caliu de l'ànima, l'obra íntima, amb valors obertament femenins».

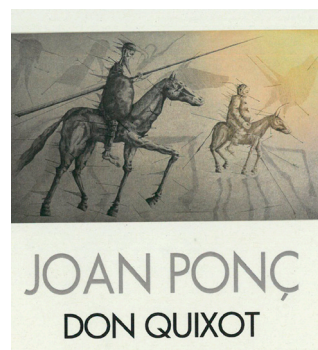
Es tracta d'una mostra itinerant al voltant del petit format, «sense fer soroll i en veu baixa»... Vet aquí el títol de l'exposició. Ara bé, la frase que, a parer meu, en sintetitza més bé l'*alma mater* és aquesta: «Posar matèria als sentits; allò petit, allò que no fa soroll, el que es construeix a partir de les petites accions... la presència de l'absència».

Joan Ponç, el pintor maleït | L'altra exhibició esmentada va girar a l'entorn

de l'obra de qui ha estat considerat com un dels creadors més importants i significatius del panorama artístic català de la segona meitat del segle XX, a més de fundador i ànima del mític grup Dau al Set: Joan Ponç i Bonet (1928-1984). No pas debades, l'assagista i crític Alexandre Cirici i Pellicer el va qualificar, al seu moment, com el pintor que va llançar el roc a les aigües estancades i pútrides de l'estany artístic català per remoure-les de soca-rel. Contemplar l'obra de Joan Ponç (el pintor *maleït* per excel·lència) és abocar-se a mirar unes creacions en què la fantasia de l'autor va generar un univers simbòlic, curull de màgia, tan dens i ric, amb un llenguatge tan propi, que moltes vegades no podem capir què ens vol dir, què ens vol explicar, i ens hem de quedar a les vores de l'impacte visual/emocional que ens produeix sense poder, però, anar més enllà. A l'Espai Art l'Abadia s'hi han vist un total de setze quadres: sis olis pertanyents a la col·lecció particular de la vídua de Ponç i deu gravats de la sèrie «Don Quixot», provinents de la Galeria Eude de Barcelona.

L'exposició, que es va poder visitar entre els dies 3 de novembre i 9 de desembre, va comptar amb dos actes complementaris: d'una banda, la conferència que va dictar l'historiador i crític d'art Francesc Miralles el mateix dia de la inauguració, en què va fer una síntesi brillant del períple vital-creatiu de Ponç, i, de l'altra, la presentació que va tenir lloc el dia 1 de desembre,

a càrrec d'Arcadi Calzada, del llibre *Paseando con Joan Ponç*, escrit per la vídua de l'artista, Mar Corominas. Es tracta d'un recull de memòries i vivències que Mar Corominas, amb un llenguatge franc i directe, va desgranar a aquell lector interessat en la vida i l'obra ponçianes. De les moltes anècdotes (valgui l'expressió) que s'hi rememoren, potser la més còrporada és la que fa referència al darrer quadre de Ponç, una tela en què es podia veure la mort (el pintor tenia una veritable dèria per la mort i la seva plasmació plàstica) saltant una tanca... Aquella mateixa nit, un 4 d'abril de 1984, la mort saltaria la tanca de la seva vida. Malgrat que la parca se l'endugué a la localitat occitana de Sant Pau de Vença, les seves despulles reposen al llogarret de la vall camprodonina on va trobar la pau i un nou alè creador: la Roca de Pelancà.

>> Cartell de l'exposició d'obres de Joan Ponç a l'Espai Art l'Abadia de Sant Joan de les Abadesses.

GIRONINS A L'EXTERIOR

Text > JOSEP DELGADO

Quan el teu país de residència no és fruit de la teva tria, sinó de les circumstàncies, t'acabes convertint, malgrat els orígens, en un home sense pàtria. Visc a Polònia, a Cracòvia, no sé fins quan. La ciutat s'ofereix com un dels destins clàssics dels viatges europeus. Una icona de l'holocaust com Auschwitz i una notable presència austrohongaresa ajuden a perfilar la idiosincràsia de la ciutat. Però quan aquests espais es converteixen en el teu recipient urbà, deixen de tenir, per quotidians, el romanticisme de l'efímer.

Segueixo sent gironí, per determinisme natalici. «De Girona», responc quan em pregunten d'on provinc; potser és en aquest moment quan em noto més fondes les arrels. No obstant això, no em considero exclusivament gironí perquè també em sento de cadascun dels llocs que han absorbit el meu trasbals i els meus negocis. Quan s'ha viatjat tant, més enllà de fer turisme; quan s'ha après anglès, portuguès, francès, polonès i alguns termes en dialectes

del Congo més amagat, al marge del castellà i del català, la pàtria és un mateix. Quan en el teu històric de vida figuren cites, interrelacions, transaccions amb gestors de poder que administren pressupostos ingents en diferents unitats monetàries, la terra d'un es fa petita. I s'adquireix una cosmovisió zenital de qualsevol tipus de nacionalisme.

I malgrat això que pot sonar a desarrelament, res més lluny d'aquesta impressió. M'ho va donar a entendre el meu subconscient quan, no fa gaire, en un context de mobilitat reduïda, vaig veure l'adaptació cinematogràfica d'*El perfum* i, en identificar el Barri Vell de Girona, Besalú i el Montgrí en algunes de les escenes, em va impregnar una nostàlgia semblant a la que em va sacsejar quan vaig escoltar la guitarra de Paco de Lucía en un dels més prestigiosos restaurants de Kinshasa. Per aquests afloraments espontanis d'emoció sé que tinc arrels, però també branques esteses per dins i per fora. I una visió molt àmplia que espera pacientment nous mons.